

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50083/2021/6.

A Debreceni Ítéltábla Felperes cím1 szám alatti lakos felperesnek – a Pál és Kozma Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Kozma Anna – cím2) által képviselt Alperes cím3 alatti székhelyű alperes ellen, munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 4.M.70043/2021/23. számú ítélete ellen az alperes által 26., a felperes által 24. és 28. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi az ítéletnek az alperest 23 465 (huszonháromezer-négyszázhatvanöt) forint illeték és 1469 (ezernégyszázhatvankilenc) forint állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozó rendelkezését.

Az ítéltábla elrendeli a felperesnek a 197 186 (százkilencvenhétezer-száznyolcvanhat) forint elsőfokú perköltség 6 havi részletekben történő teljesítését. Az első és második havi összeget 32 865 – 32 865 (harminckettőezer-nyolcszázhatvanöt – harminckettőezer-nyolcszázhatvanöt) forintban, míg a 3-6. havi összeget 32 864 – 32 864 (harminckettőezer-nyolcszázhatvannégy – harminckettőezer-nyolcszázhatvannégy) forintban határozza meg. Az első részlet 2022. április 10. napjáig, minden további részlet a következő hónap 10. napjáig esedékes azzal, hogy bármely részlet megfizetésének elmulasztása esetén az egész hátralékos tartozás esedékessé válik.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5280 (ötezer-kettőszáznyolcvan) forint általános forgalmi adót tartalmazó, 24 834 (huszonnégyezer-nyolcszázharmincnégy) forint elsőfokú- és 2640 (kettőezerhatszáznegyven) forint általános forgalmi adót tartalmazó, 12 417 (tizenkettőezer-négyszáztizenhét) forint másodfokú perköltséget.

Az állam által előlegezett 23 465 (huszonháromezer-négyszázhatvanöt) forint elsőfokú illetéket, az 1469 (ezernégyszázhatvankilenc) forint költséget, valamint a 31 287 (harmincegyezer-kettőszáznyolcvanhét) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 2017. december 1. napjától állt az alperes alkalmazásában gépkocsivezető munkakörben. Bruttó alapbére 2018. január 1. napjától 180 500 forint volt.

[2] A felperes 2020. évben három munkavállaló-társával, (MUNKAVÁLLALÓ 1 NEVE)sal, tanú2fel és (MUNKAVÁLLALÓ 2 NEVE)tel közösen vezette az alperes tulajdonában álló (RENDSZÁM1) és a (RENDSZÁM2) forgalmi rendszámú gépjárműveket a hozzájuk tartozó pótkocsikkal. Az egyik gépjármű három műszakban volt használva, így egy adott napon belül hárman vezették, míg a másikat egy napon belül csak egy műszak teljesítésére használták. A gépjárművekbe az üzemanyagot az alperes által biztosított kártyával vételezték, az erre kijelölt benzinkutaknál. 2020. októberéig a vontatóba és a pótkocsiba külön, de ugyanazzal a kártyával tankoltak, ez időtől kezdve a pótkocsihoz külön kártyát kaptak, melyet csak a pótkocsi tankolására használtak.

[3] Az alperesnél 2020 októberétől alkalmazták (MUNKÁLTATÓI JOGKÖR GYAKORLÓJÁNAK NEVE)t logisztikai vezetőként, aki a felperes munkáltatói jogkör gyakorlója is lett. Miután úgy ítélte meg, hogy a fenti gépkocsik fogyasztása eltűzött, ezért 2020 decemberében a Biztonsági Szolgálat közreműködését kérte. A Biztonsági Szolgálat 2021. január 19-én a kecskeméti tankolása során tetten érték (MUNKAVÁLLALÓ 1 NEVE)t, aki a gépkocsi tankolásakor külön kannákba is tankolt.

[4] Az alperes megkeresésére a gépjárműveket forgalmazó (CÉG NEVE) 2021. január 24-én tájékoztatást adott a gépjárművek jellemző tulajdonságairól, melyet a gépjárművekből nyert ki. Az elvégzett vizsgálat szerint az egyik gépjármű által a teljes élettartama alatt – mely mintegy 5 év – megtett teljes út 345 944,6 km, az elfogyasztott üzemanyag mennyisége átlagosan 100 kilométerenként 29,4 liter. Az utolsó, 38 344,2 km alatt a jármű 32,4 liter üzemanyagot fogyasztott átlagosan 100 kilométerenként. A másik gépjármű esetében a teljes, mintegy 5 év alatt megtett út 402 705,3 km, az átlagos üzemanyagfogyasztása 30 liter.

[5] Az alperes 2021. január 25-én a felperes munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással megszüntette. A felmondás indokolása szerint a felperes előtt ismertén a

munkáltató valamennyi üzemeltetésében álló gépjármű tárgyában egy-egy olyan üzemanyagfogyasztási normát állított fel, mely valamennyi, a fogyasztást befolyásoló/meghatározó tényező (időjárás, útviszonyok, az adott gyártmányú gépjármű gyártója által meghatározott értékek, rakott súly szerinti többletfogyasztás, stb.) figyelembevétele mellett rögzíti, hogy mely az a maximális fogyasztási mérték, amely mellett az adott gépjármű fogyasztása ideális és ezáltal a munkáltató által reálisan elvárható. A felperes által rendelkezésre és munkavégzési használatra átadott (RENDSZÁM1) és (RENDSZÁM2) forgalmi rendszámú tehergépjárművek esetében – melyeket felváltva több, egészen pontosan három kollégájával együtt/egymást felváltva használt – a munkáltatónál a 2020. év teljes tartama alatt olyan mértékű üzemanyag-túlfogyasztás került kimutatásra, amelyre ésszerű magyarázat nincs, az üzemanyaghasználat mértéke bűncselekmény alapos gyanúját veti meg. 2021. január 19. napján a munkáltató gyanúja sajnálatos módon beigazolódott, (MUNKAVÁLLALÓ 1 NEVE) (mint a gépjárműveket felperes mellett használó gépjárművezetőt) a munkáltató üzemanyageltulajdonítás (lopás) során Kecskeméten tetten érte. Tekintettel arra, hogy az üzemanyaghasználat volumene/ mértéke olyan mértékben haladta meg a reális normát, amelyre ésszerű magyarázat nincs, a munkáltató a lopás elkövetésének alapos gyanúja miatt a munkajogviszonyának megszüntetése mellett döntött és a munkáltató nem kívánja a munkaviszonyát a jövőben fenntartani.

[6] Az alperes ezzel egyidejűleg megszüntette tanú2 és (MUNKAVÁLLALÓ 2 NEVE) munkaviszonyát is. Az azonnali hatályú felmondások közlésére az alperes telephelyén került sor január 25-én, melynek során az alperes részéről jelen volt (MUNKÁLTATÓI JOGKÖR GYAKORLÓJÁNAK NEVE), a munkáltatói jogkör gyakorlója, tanú5, a felperes közvetlen felettese és tanú6 az alperes munkavállalója. A munkavállalókkal együttes jelenlétükben közölték a felmondás indokát, a rendőrségi eljárás kezdeményezését, aki tagadták, hogy üzemanyagot tulajdonítottak volna el, ártatlannak vallották magukat, egyetértettek a rendőrségi eljárással, utalva arra, hogy az majd tisztázza a helyzetet.

[7] Az alperes az elbocsátott munkavállalókkal szemben feljelentést tett 2021. január 29-én a Dunakeszi Rendőrkapitányságon, mivel álláspontja szerint valamennyien üzemanyagot tulajdonítottak el.

[8] A felperes 2021. február 1-től álláskeresői járadékra vált jogosulttá, alkalmanként dolgozott egy fuvarozással foglalkozó ismerősénél, majd 2021. júniusában helyezkedett el a (CÉG 2)nál gépkocsivezetőként, ahol azóta is folyamatosan dolgozik. Jelenlegi munkáltatója tudomással bír a munkaviszony megszűnésének körülményeiről.

[9] A felperes keresettel fordult a bírósághoz, melyben elsődlegesen kérte az azonnali hatályú felmondás jogellenességének megállapítását. Ennek jogkövetkezményeként 35 nap felmondási időre járó juttatás címén 315 875 forint, egy havi végkielégítés címén 180 500 forint, és 3 000 000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest, valamint marasztalni a perrel felmerült költségeiben.

[10] A felperes vitatta az azonnali hatályú felmondás jogszerűségét. Tagadta, hogy bűncselekményt követett volna el, vagy bármilyen módon is eltulajdonított volna az üzemanyagból. Vitatta, hogy az alperes a törvényben előírt 15 napos határidőn belül gyakorolta az azonnali hatályú felmondáshoz fűződő jogát, de az sem derült ki számára, hogy ez a határidő betartásra került-e. Vitatta, hogy az alperes olyan normát határozott volna meg, amelyhez képest túlfogyasztást ért volna el, ez alapján a túlfogyasztás tényét és azt is, hogy bármilyen egyéb ésszerű okkal az esetleges túlfogyasztás ne lehetne indokolható. Hivatkozott arra, hogy műszaki okok is fennálltak, a gépjárművek nem voltak teljesen megfelelő műszaki állapotban, időnként hibák jelentkeztek, továbbá, mivel időben kellett megérkezniük, amihez nagy sebességgel kellett haladnia, a fogyasztás nőhetett. Az alperes kollektív büntetést alkalmazott amiatt, mert az egyik kollegáját elkapták, amelynek következményeként valamennyi további érintett kollegát is megbüntettek. A munkaviszony megszüntetésének közlésekor elhangzottak, melyek szerint a többiekkel együtt lopott az alperestől, továbbá az a körülmény, hogy mindez elterjedt és ismertté vált az emberek körében, megsértette a jó hírnévhez és a becsülethez való jogát. Mindez megnehezítette az elhelyezkedését és káros hatással volt a családi kapcsolataira is.

[11] Az alperes a kereset elutasítását és a felperesnek perköltségben való marasztalását kérte. Ellenkérelmének elsődleges indoka szerint a munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítására nincs lehetőség, a megállapítás iránti kereset előterjesztésének feltételei nem állnak fenn. A felmondás egyebekben a valóságnak megfelel, a felperes esetében túlfogyasztás volt megállapítható, tekintettel arra, hogy a gépkocsik teljes üzemi ideje alatt átlagfogyasztáshoz képest jelentős mértékű többlet-üzemanyagot vételeztek a gépkocsik használói, mely folyamatosan hasonló mértékű volt és ami ésszerűen nem volt magyarázható. Tekintettel arra, hogy a felperes egyik munkavállaló-társát üzemanyag-eltulajdonításon kapták, nem volt elvárható az alperestől, hogy a felperest a továbbiakban foglalkoztassa. A felperes által megjelölt műszaki okoknak, vezetési stílusnak nincs jelentősége, mivel az átlagfogyasztáshoz képest állapítható meg a megvásárolt üzemanyag eltérő mennyisége. A felperesnek a felmondási időre járó juttatás összegét sem ismerte el, álláspontja szerint az helyesen 210 583 forint lehet. A sérelemdíjjal kapcsolatban vitatta, hogy a munkaviszony megszüntetésének közlésekor lopásra hivatkoztak volna a jelenlévő vezetők, vitatta, hogy elterjedt volna annak híre és az sértette volna a felperes jó hírnévhez és becsülethez való jogát és azt is, hogy az elhelyezkedését mindez megnehezítette, és családi kapcsolataira is hátrányosan hatott volna. A sérelemdíj összegét is jelentősen eltúlozottnak tartotta, mivel az nem áll arányban az esetleges jogsértéssel.

[12] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként 15 nap alatt felmondási időre járó 210 583 forintot, továbbá végkielégítés címén 180 500 forintot. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 15 nap alatt 197 186 forint perköltséget, valamint az alperest arra, hogy fizessen meg az adóhatóság felhívására 23 465 forint illetéket, míg a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására 1469 forint állam által előlegezett költséget. Rendelkezett arról, hogy 186 317 forint illetéket és 11 663 forint állam által előlegezett költséget az állam viseli.

[13] Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az azonnali hatályú felmondás jogát január 25-én a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. § (2) bekezdésében meghatározott 15 napos határidőn belül gyakorolta, tekintettel arra, hogy a tettenérés január 19-én történt és ekkor szerzett tudomást a munkáltató valamennyi, a felmondásban szereplő körülményről. Rögzítette, hogy a keresetlevélben a felperes megjelölte az Mt. 6. és 7. §-ában foglaltakat, azonban joggal való visszaélésre a munkaviszony jogellenes megszüntetése körében nem hivatkozott a felperes. Az elsőfokú bíróság ennek ellenére megállapította, hogy azon körülmények, hogy a közléskor a munkáltató esetlegesen nem adott részletes magyarázatot és nem tárták a munkavállaló elé a rendelkezésére álló adatokat, vagy nem biztosították a védekezés lehetőségét, nem hatnak ki a felmondás jogszerűségére, ugyanis ilyen jogszabályi kötelezettségei a munkáltatónak nincsenek.

[14] Az elsőfokú bíróság szerint azt kellett vizsgálnia, hogy tanúsított-e olyan magatartást a felperes, amely alapján a munkaviszony fenntartása lehetetlenné vált, figyelemmel arra is, hogy az azonnali hatályú felmondást a munkáltató az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontjára alapította. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint önmagában az a körülmény, hogy míg a felmondásban egy normára utal a munkáltató, a perben pedig átlagfogyasztásra hivatkozik, az azonnali hatályú felmondás jogellenességét nem eredményezi, ugyanis azt kellett vizsgálni, hogy volt-e olyan magatartás a munkavállaló részéről, amely ténylegesen a szükségéstől eltérő mértékű üzemanyagvásárlást jelentett és amely a felmondás többi részében hivatkozottaknak megfelelően bűncselekményre utalt, melyet alátámasztott egy másik munkavállaló-társ tettenérése is. A perben az alperesnek azt kellett hitelt érdemlően bizonyítania, hogy a körülmények úgy álltak fenn, hogy a felperes a gépkocsi által ténylegesen elfogyasztott üzemanyaghoz képest több üzemanyagot vételezett, amelyet semmilyen más körülmény nem alapozhat meg, csak a felmondásban hivatkozott és az alperes által a per során állított eset, továbbá, hogy mindez bűncselekményt alapozhat meg, melynek eredményeként már nem várható el a felperes további foglalkoztatása.

[15] A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felmondás alapjául szolgáló, az átlagfogyasztás és a felperes által vételezett üzemanyag mennyiségének érdemi különbözőségét az alperes nem tudta bizonyítani. Az alperes 5 éves átlagfogyasztáshoz képest hasonlította a 2020. évi vételezett üzemanyag mennyiségét, mely alapján előfordulhatott volna, hogy megállapítható, hogy a felmondásban foglaltak fennálltak, azonban jelen esetben bebizonyosodott, hogy az átlagfogyasztás nem olyan mértékű volt a hivatkozott időtartam egy időszakában, mely az alperes előadásának és 5 éves átlagfogyasztásának megfelelt volna, hanem azt lényegesen meghaladó. Az alapul szolgáló tények bizonyíthatatlansága esetén pedig nem lehet arra alappal következtetni, hogy a felperes bűncselekmény gyanúját keltő magatartást tanúsított, így a felmondás jogellenes.

[16] Az Mt. 82. § (3) bekezdés a) pontja alapján kötelezte az alperest a felperes javára végkielégítés, valamint az Mt. 82. § (4) bekezdése alapján a munkáltatói felmondás esetén irányadó felmondási időre járó távolléti díjnak megfelelő összeg megfizetésére. Ennek összegének meghatározásakor az alperesi számítással értett egyet, kifejtve, hogy a követelt

315 875 forint eltúlzott mértékű, hiszen amennyiben egy hónapra a felperes részére 180 500 forint munkabér járt, úgy 35 napra nem járhat az általa megjelölt összeg.

[17] Megalapozatlannak találta a felperesnek a sérelemdíj iránti igényét. Ebben utalt a Mt. 9. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:45. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra. Nem fogadta el a felperes hivatkozását arra, hogy a felmondás következtében az elhelyezkedése megnehezült, hiszen a felperes és két munkavállaló-társa, akiket vele együtt bocsátottak el az alperestől, valamennyiben el tudtak helyezkedni, egyebekben ebben a körben bizonyítási indítványt a felperes nem is terjesztett elő, csakúgy, mint ahogy arra sem, hogy a családi helyzete megváltozott, feszültség keletkezett volna, vagy kapcsolatai megromlottak volna. A lopással összefüggésben tett kijelentések elhangzása körében lefolytatott bizonyítás eredményeként kétséget kizáróan nem volt megállapítható, hogy mi hangzott el a felmondás átadásakor, történt-e személyiségi jogot sértő kijelentés. Nem bizonyította eredménnyel a felperes azt sem, hogy a felmondásban foglaltak elterjedtek volna, emiatt a kollégák körében hátrányos megítélést eredményezett volna.

[18] Az ítélettel szemben mindkét peres fél fellebbezést nyújtott be.

[19] A felperes az ítélet érdemi megállapításait nem vitatta, azonban a 197 186 forint összegű perköltség megfizetésére 12 havi részletekben való teljesítés engedélyezését kérte. Ennek indokaként hivatkozott arra, hogy a keresete 167 400 forint, a felesége keresete pedig 55 600 forint/hó, két gyermek neveléséről (egy egyetemista és egy gimnáziumba járó) gondoskodnak és a perköltség egyösszegben való megfizetése a gyermekek iskoláztatását és megélhetésüket veszélyeztetné.

[20] Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság által meghozott ítéletnek a felperes keresetének helyt adó részében való megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását. Kérte a felperest az eljárással felmerült költségei megtérítésére is kötelezni.

[21] A fellebbezés indokolásában kifejtette, hogy az alperes az azonnali hatályú felmondást az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontjára alapította, így a perben nem a felperes kötelezettségszegését, hanem azt kellett bizonyítania, hogy kellő alap volt alperes részéről a munkaviszony fenntartásához szükséges bizalom elvesztésének, amelyhez az a körülmény vezetett, hogy más ok hiányában feltehető volt, hogy a felperes bűncselekményt követett el. Álláspontja szerint a perben az alperes sikerrel bizonyította azt a tényt, hogy a felperes a rendelkezésére bocsátott üzemanyagkártyával történő vásárlását nem támasztotta alá a jármű fogyasztása és nem merült fel olyan körülmény, amely a felperes által megvásárolt üzemanyag mennyiségét indokolta volna. Hivatkozott arra, hogy a perben igazolta, hogy a járműveket folyamatosan karbantartja, a két gépjármű egyikénél sem állt fenn olyan műszaki probléma, amely a teljes 2020. évben tapasztalt túlfogyasztást indokolná, amit tanú tanúvallomása is megerősített. A DAF-tól beszerezte a járművek teljes üzemidejére

vonatkozó fogyasztási adatait, és a felperes tankolásaival, a belső normával ezeket az adatokat összevetve megállapítható volt, hogy a felperes ahhoz képest, ami a jármű és a rakomány súlya által indokolt fogyasztás volna, ahhoz képest következetesen több üzemanyagot vásárolt meg. A felperes és a vele együtt ugyanolyan fuvarokat teljesítő munkavállalók munkaviszonyának megszüntetését követően az új munkavállalók ugyanazon fuvarfeladatokat az alperes által meghatározott belső normákkal egyezően teljesítik. Mindezek alapján az alperesnek nem a többletfogyasztás tényleges okát kellett a perben igazolnia, hanem azt, hogy nem volt más racionális magyarázat a felperesi többletfogyasztásra, mely körülményt a felperes sem tudott megjelölni.

[22] Megalapozatlannak tartotta azt az ítéleti megállapítást, hogy az alperes az azonnali hatályú felmondásban egy az általa megállapított normára, míg a peres eljárásban a járművek átlagfogyasztására hivatkozott, ezzel szemben ugyanis a peres eljárásban a felperes túlfogyasztását két adatsor alapján állította. Ezek közül az egyik a DAF által készített átlagfogyasztás-számítás volt, míg a másik az alperes saját normája.

[23] Az alperes szerint az elsőfokú bíróság különös jelentőséget tulajdonított annak, hogy az (RENDSZÁM2) forgalmi rendszámú járműnek a DAF mérése előtt legutolsó 38 344 km útvjáról rendelkezésre álló átlagfogyasztási adat magasabb volt, mint a teljes üzemidő alatti átlagfogyasztás, azonban álláspontja szerint ez a felperes által levezett legfeljebb 2,5 havi út volt, amit 2020. november közepe és a munkaviszony megszűnése közötti időszakban teljesítettek a gépkocsivezetők, de nem indokolja a 2020. januártól megvásárolt üzemanyagmennyiségeket.

[24] Az alperes által elvégzett számítások szerint megállapítható, hogy a felperes minden egyes 100 km távolságon 1 liter üzemanyaggal többet tankolt, mint amennyi a jármű üzemeltetéséhez szükséges volt. A felperes által a teljes évben megtett 85 304 km út és a 27 789 liter üzemanyag figyelembevételével az egész évben ez a többletfogyasztás 853 liter üzemanyagot jelent, ami nem került a járműbe betöltésre. Ez pedig több mint 40 kanna üzemanyag, azaz az évben minden egyes héten 1 kanna üzemanyag fogyása nem igazolt semmivel.

[25] Az alperes szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte megfelelően a tanúk, köztük (MUNKÁLTATÓI JOGKÖR GYAKORLÓJÁNAK NEVE) vallomását, aki elmondta, hogy a LIDL sofőrök láthatóan többet fogyasztottak, mint a többiek, ami csak úgy történhetett, ha a sofőrök előzetesen egyeztettek arról, hogy ki mennyit vegyen le a tankolásból. Álláspontja szerint az üzemanyagfogyasztási adatok alapján és azt figyelembe véve, hogy a felperessel azonos autóval közlekedő, azonos fuvarokon dolgozó (MUNKAVÁLLALÓ 1 NEVE)t üzemanyag-eltulajdonításon tetten érték, alappal jutott arra a következtetésre, hogy a túlfogyasztásnak nincs más oka, mint az, hogy a felperes bűncselekmény gyanújára alapot adó magatartást tanúsított, melyre az általa alkalmazott azonnali hatályú felmondás jogszerű.

[26] A felperes fellebbezésével szemben az alperes fellebbezési ellenkérelmében annak elutasítását és az elsőfokú bíróság ítéletének perköltséget megállapító rendelkezésének helybenhagyását kérte. E körben hivatkozott arra, hogy a jogi képviselővel eljáró felperesnek a per kezdetén mérlegelnie kellett, hogy pervesztessége esetén milyen perköltség-megfizetési kötelezettsége merül fel. Ezzel összefüggésben rámutatott arra is, hogy a keresetlevél előterjesztésekor még jövedelme nem volt, ennek ellenére vállalta a keresetlevél benyújtását, majd a per során ettől kedvezőbb anyagi helyzetbe került, miután elhelyezkedett. Hangsúlyozta, hogy saját jogi képviselőjének is perköltségfizetési kötelezettsége volt, egyebekben pedig nem igazolta, hogy a részletekben való megfizetés iránti kérelme indokolt és méltányos lenne.

[27] A felperes az ellenkérelemre tett észrevételében ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy egyetemista gyermeke a tanulmányai mellett munkát végezni nem tud, és saját jogi képviselőjének is a megbízási díja 9-10 hónap alatt részletekben tudta csak kifizetni, többnyire kölcsönökből. Hangsúlyozta azt is, hogy neki, mint magánembernek jelentős egyszeri kiesést jelentene az egyösszegű megfizetés, míg az alperesi nagy cég esetében a részletekben való teljesítés nagyobb gazdasági problémát nem eredményezne.

[28] A felperes fellebbezése részben, az alperes fellebbezése teljes egészében megalapozott.

[29] A fellebbezések alapján – tekintettel arra, hogy az alperes fellebbezése az ítélet érdemi részét érte és annak elbírálása a felperes fellebbezésével érintett perköltség megítélésére is kihatással van – az ítéltábla elsődlegesen az alperes fellebbezése körében gyakorolta felülbírálati jogkörét. Megállapította, hogy az elsőfokú ítéletnek a sérelemdíj, valamint a felmondási időre járó juttatás 210 583 forint feletti rész elutasításáról szóló rendelkezéseit fellebbezés nem érte, így az alperes fellebbezése alapján az ítéltábla csak a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményeként a felmondási időre járó juttatás és a végkielégítés megfizetésére vonatkozó rendelkezéseit vizsgálta.

[30] Az ítéltábla megállapította, hogy ebben a körben az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdése alapján a rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetése során azokból téves következtetésre jutott.

[31] Az alperes az azonnali hatályú felmondást az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontjára alapította, mely szerint a munkáltató a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a munkavállaló olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. A munkáltatót indokolási kötelezettség terheli, melynek az Mt. 64. § (2) bekezdése alapján meg kell felelnie a világosság és valóságosság követelményeinek, és ezeknek a tényállási elemeknek egyenkénti és együttes vizsgálata teszi lehetővé a jognyilatkozat jogszerűsége vagy jogellenessége megállapítását (Mfv.II.10.005/2016/4.).

[32] Az azonnali hatályú felmondásban megjelölt okokat és így a jognyilatkozat megalapozottságát a jognyilatkozatot tevő munkáltatónak bizonyítani kell, melynek eredménytelensége esetén annak jogellenessége állapítható meg.

[33] Az alperes az azonnali hatályú felmondást arra alapította, hogy a felperes ismerte a munkáltató által elvárt üzemanyagnormát, ezen túlmenően a másik három kollégájával vezetett tehergépjárművek estében olyan mértékű üzemanyag-túlfogyasztást mutattak ki, amely a normát meghaladta. Erre a munkáltató ésszerű magyarázatot nem talált és felvetette benne a bűncselekmény (lopás) elkövetésének alapos gyanúját, ami miatt a bizalom megrendült benne, és a felperessel együtt a többi érintett gépkocsivezető munkaviszonyát is azonnali hatályú felmondással megszüntette.

[34] Az elsőfokú bíróságnak az alperesi állásponttal egyezően ez alapján azt kellett volna vizsgálnia, hogy az azonnali hatályú felmondásban közölt indok világos és valós-e, valamint hogy kellő alapul szolgált-e a munkaviszony fenntartásához szükséges bizalom elvesztéséhez.

[35] A perben az alperes azt a tényt nem bizonyította, hogy a felperes által vezetett tehergépjárműre üzemanyagnormát állított fel, amit a felperessel közölt is, azt azonban igen, hogy a felperes rendelkezésére bocsátott üzemanyagkártyával történő vásárlását nem támasztotta alá a jármű tényleges fogyasztása.

[36] A felperes hivatkozott bár a perben arra, hogy a tehergépjárművek nem voltak megfelelő műszaki állapotban, azonban azon túl, hogy az alperes lenyilatkozta az adott időszakban jelentkező meghibásodásokat, tanú6 tanúvallomásával ezt alá is támasztotta. A felperes állításával ellentétben az ítéltábla ebben a körben arra is figyelemmel volt, hogy az alperes a (CÉG NEVE)-től kért elemzés eredményeként azt vizsgálta, hogy mennyi volt a tehergépjárművek által megtett út, a beletankolt üzemanyag, ami alapján egy átlagfogyasztást állapítottak meg. Ebbe az átlagba pedig az az időszak is beleszámítódott, amely alatt esetlegesen olyan meghibásodása lett volna a járműnek, ami a fogyasztást megnövelte volna.

[37] Ugyanígy átlagolódott az is, hogy a jármű üresen vagy rakománnyal futott, vagy hogy milyen sebességgel közlekedtek vele. A vizsgálat eredménye éppen azt támasztotta alá, hogy az ilyen vegyes használat mellett számított tényleges fogyasztás is alatta maradt a felperes (és a másik három kolléga) által megvásárolt üzemanyagmennyiséggel, és a megtett út alapján számított fogyasztásnak.

[38] Helyesen hivatkozott így arra a perben és a fellebbezésében is az alperes, hogy nem a többletfogyasztás tényleges okát kellett bizonyítania, hanem hogy volt többletfogyasztás és arra nem volt magyarázat.

[39] Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az azonnali hatályú felmondásban a munkáltató egy általa meghatározott és közölt normához képest megvalósult túlfogyasztásra, míg a perben a gépjárművek átlagfogyasztásához képest megállapított többlet-tankolásra hivatkozott. Az alperes valóban utalt a felperessel közölt munkáltató által meghatározott és vele közölt normára (mely tény a perben nem nyert bizonyítást), de már a felmondás is tartalmazza, hogy üzemanyag-túlfogyasztás került kimutatásra. Tekintettel arra, hogy a felperessel bizonyíthatóan nem közölte az alperes előzetesen az általa elvárt normát, így a túlfogyasztást ahhoz viszonyítani nem is lehetett. A szakszervíz által kielemezett tényleges fogyasztás és a megvásárolt üzemanyaghoz arányosított fogyasztás azonban folyamatos eltérést mutatott.

[40] Az alperes fellebbezése alapján az ítéltábla vizsgálta az elsőfokú bíróságnak abban a körben tett megállapítását is, hogy az (RENDSZÁM2) forgalmi rendszámú tehergépjárműnek az utolsó, 38 344,2 km-en 32,4 liter volt az átlagfogyasztása, amit az 5 éves gépjárművek teljes futóteljesítménye alapján több hónap időszakán keresztül megtett út átlagfogyasztását mutatja. Ebben a körben az ítéltábla annak tulajdonított nagyobb jelentőséget, hogy az alperes a teljes 2020. évre végeztetett vizsgálatot és annak összesített eredményére alapította az azonnali hatályú felmondást. Rámutat emellett az ítéltábla arra is, hogy ha több hónapos időszak alatt is teljesült ez a 32,4 literes átlagfogyasztás, abban is volt olyan hónap, amikor a vásárolt üzemanyaghoz képest a fogyasztás magasabb volt.

[41] Egyetértett az ítéltábla azzal az alperesi hivatkozással is, hogy a felmondás alapjául szolgáló, az átlagfogyasztás és a vételezett üzemanyag mennyiségének érdemi különbözőségét az alperes bizonyította. Igaz ez annak ellenére, hogy az (RENDSZÁM2) forgalmi rendszámú gépjármű esetében az utolsó időszakban magasabb volt az átlagfogyasztása, mint az 5 évre vetített számítás, hiszen a felperes a vizsgálattal érintett mindkét gépkocsit vezette, mindkettő esetében igazolt volt az üzemanyag-túlfogyasztás, és azért is, mert az (RENDSZÁM1) forgalmi rendszámú gépkocsira ilyen utolsó időszakra mért magasabb fogyasztást nem állapítottak meg.

[42] Az alperes hivatkozott fellebbezésében arra is, hogy a tényleges és a megvásárolt üzemanyaghoz viszonyított fogyasztás közötti különbség valóban nem szembetűnő, de azt is értékelni kell, hogy a többletfogyasztás 100 kilométerenként 1 liter olyan üzemanyag vásárlását jelentette, ami nem került a járműbe, azt a jármű nem használta fel. Az ítéltábla megállapította, hogy a közölt adatok alapján a felperes 2020-ban 85 304 km-t tett meg, és 27 789 liter üzemanyagot vásárolt, ami 100 kilométerre vetítve 32,58 liter fogyasztást eredményez a teljes év átlagában. Ez a számítás is azt igazolta, hogy ez a fogyasztás meghaladta nemcsak az 5 éves időre vetített átlagot, hanem a fentebb hivatkozott (RENDSZÁM2) forgalmi rendszámú gépjárművel az utolsó hónapokban mért magasabb fogyasztást is.

[43] Az ítéltábla egyetértett azzal is, hogy a perben az alperes (MUNKÁLTATÓI JOGKÖR GYAKORLÓJÁNAK NEVE) tanúvallomásával megerősítette azt, hogy a felperes munkaviszonyát nem azért szüntették meg, mert (MUNKAVÁLLALÓ 1 NEVE)t tetten érték, hanem mert az átfogó vizsgálat azt is alátámasztotta, hogy valamennyi érintett sofőr fogyasztása magasabb volt, mint a többieké és így műszaki oka a túlfogyasztásnak nem lehetett, mint ahogy azt is, hogy az újonnan alkalmazott sofőrök üzemanyagfogyasztása ugyanezen járatokon megegyezik a más fuvarokat teljesítő és hasonló gépjárművekkel közlekedő sofőrökével. Ezeket az adatokat pedig a felperes az elsőfokú eljárásban nem vitatta.

[44] A fenti indokok alapján az ítéltábla megállapította, hogy a felperes által megvásárolt üzemanyag és a tehergépjárművek tényleges átlagfogyasztása a vizsgált időszakban nem volt arányban, így az alperes megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy ezáltal a kimutatott túlfogyasztás valósult meg. Miután bebizonyosodott, hogy (MUNKAVÁLLALÓ 1 NEVE) a járművön kívül kannába is tankolt, és valamennyi azonos járaton munkát végző sofőrnél ugyanolyan mértékű volt a túlfogyasztás, a munkáltatóban alappal rendült meg a bizalom és szüntette meg valamennyiük – köztük a felperes – munkaviszonyát azonnali hatállyal.

[45] Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontjára alapított azonnali hatályú felmondás esetén nem a munkavállaló által megvalósított vétkes kötelezettségszegésnek van jelentősége, a munkáltató ilyenkor nem arra hivatkozik, nincs ezért jelentősége annak sem, hogy a lopás ténylegesen megvalósult-e. A munkavállaló az Mt. 52. § (1) bekezdés d) pontja alapján köteles a munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsítani, mely bizalomnak különösen érvényesülnie kell akkor, amikor a munkavállaló a napi munkáját nem a munkáltató telephelyén végzi, érték kezelését (üzemanyagkártya) bíznak rá, amellyel éves szinten több ezer liter üzemanyagot vásárolhat. A munkáltatónak az a gazdasági érdeke, hogy a szükséges mennyiségű üzemanyaggal teljesítse a fuvarfeladatokat, a túlfogyasztás a megvásárolt és a járműbe bele nem töltött üzemanyag számára veszteséget jelent.

[46] Ebből következően alappal hivatkozott a munkáltató arra, hogy amennyiben a túlfogyasztásnak ésszerű indoka nincs, az alappal veti fel a bűncselekmény gyanúját is, de mindenképpen a munkaviszony fenntartásához szükséges bizalom hiányát, annak megszűnését eredményezi. Rámutat az ítéltábla arra is, hogy amennyiben a büntetőfeljelentés eredményeként a hatóságok nem állapítják meg a bűncselekmény elkövetését, az azonnali hatályú felmondást az sem tenné jogellenessé (Kúria Mfv.I.10.616/2015.).

[47] A bizalom, bár mindig szubjektív érzet, azonban az alperes a perben külső szakszervíz által végzett elemzéssel alátámasztott számításokkal, azaz objektív tényekkel igazolta a bizalom elvesztését, mely az ítéltábla álláspontja szerint nemcsak az adott

munkáltatónál, hanem objektíve teszi folytathatatlanná a munkaviszonyt. A Kúria a BH2020.309 számú eseti döntésében ehhez kapcsolódóan kimondta, hogy a munkáltató által az Mt. 78. § (1) bekezdés b) pontjára alapított azonnali hatályú felmondás jogszerű, ha a munkaviszony fenntartását munkáltatói oldalon ellehetetlenítő, a bizalomvesztést objektíven megalapozó magatartás, körülmény a munkavállaló oldalán megállapítható.

[48] Az ítéltábla a fentiek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének alperes által fellebbezett részét a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként felmondási időre járó 210 583 forint, továbbá végkielégítés címén megítélt 180 500 forint vonatkozásában a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

[49] A kereset elutasítása következtében a felperes elvesztette az első- és a másodfokú eljárásban is, így a Pp. 83. §-a alapján köteles megfizetni az alperes ezzel arányos perköltségét is. A fellebbezéssel érintett ítéleti rendelkezés alapján a pertárgy értéke 210 583 forint + 180 500 forint = 391 083 forint volt, mely után az elsőfokú eljárásban a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint 19 554 forint + áfa, azaz 24 834 forint, míg a másodfokú eljárásban a fenti IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján 9777 forint + áfa, azaz 12 417 forint illeti meg az alperest. Ennek együttes összegét, azaz 37 251 forintot a Pp. 341. § (1) bekezdésében meghatározott 15 napos határidőn belül kell megfizetnie a felperesnek.

[50] A felperes az ítélet jogerőre emelkedését megelőzően részletfizetési kérelmet terjesztett elő az alperes javára fizetendő 197 186 forint összegű perköltség megfizetésére. Az elsőfokú bíróság ezt a kialakult gyakorlatnak megfelelően helyesen fellebbezésnek tekintette és a teljesítési határidőre vonatkozó ítéleti rendelkezés felülbírálata érdekében terjesztette fel az ítéltáblára.

[51] A Pp. 344 § (1) bekezdése szerint a bíróság a határozatban megállapított kötelezettség teljesítésére rendszerint 15 napos határidőt szab, azonban a (2) bekezdés szerint, ha a felek méltányos érdekeinek mérlegelése alapján, illetve a kötelezettség természete miatt indokoltnak mutatkozik, a bíróság a határozatában 15 napnál rövidebb vagy hosszabb teljesítési határidőt is megszabhat, vagy elrendelheti a kötelezettségnek részletekben történő teljesítését is. A felperes az elsőfokú eljárásban a teljesítőképességére nem hivatkozott, így az elsőfokú bíróság az általános törvényi rendelkezéseknek megfelelően marasztalta a perköltség megfizetésében.

[52] Az ítéltábla a felperes fellebbezésében foglalt indokokat, különösen a jövedelmi adatai ismeretében azonban elfogadta és osztotta azt az álláspontját is, hogy számára aránytalanul nagyobb terhet jelentene a perköltség egyösszegű megfizetése, mint az alperesnek ahhoz részletekben való hozzájárása. Nem fogadta el az ítéltábla ebben az alperesi hivatkozást, hogy a felperes egyetemista lánya a tanulmányai mellett munkát

vállalhatna, hiszen ennek a lehetősége az ítéltábla mérlegelési jogkörét meghaladja. A jogszabályi rendelkezés alapján figyelemmel volt azonban arra, hogy a felperes a per járulékos vonzatának, azaz a perköltség megfizetésére kérte a részletekben való teljesítés engedélyezését.

[53] A fenti körülményeket egybevetve ugyanakkor az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy 12 havi részletfizetés indokolatlanul hosszú időre eredményezné a teljes perköltség megfizetését, így mindkét fél méltányos érdekét szem előtt tartva, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával annak 6 havi részletekben való megfizetéséről rendelkezett. Az 1 havi részlet összegét a töredékszámok elkerülése érdekében eltérően határozta meg az ítéltábla. Az első részlet megfizetésére a másodfokú eljárásban a megítélt perköltség teljesítését követően, 2022. április 10. napjáig esedékes, majd minden további részlet a következő hónap 10. napjáig.

[54] Az ítéltábla a Pp. 344 § (4) bekezdése alapján rendelkezett arról, hogy bármely részlet megfizetésének elmulasztása esetén az egész hátralékos tartozás esedékessé válik.

[55] A perben a feleket a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog kedvezménye illette meg. A fellebbezéssel érintett ítéleti rendelkezéshez igazodó pertárgyérték alapján az állam által előlegezett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján számított 23 465 forint elsőfokú és az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján számított 31 287 forint fellebbezési eljárási illetéket, valamint az 1469 forint összegű, állam által előlegezett költséget a pervesztes felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

[56] Az ítéltábla fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Debrecen, 2022. február 28.

Dr. Veszprémy Zoltán s. k. a tanács elnöke, Dr. Tass Edina s. k. előadó bíró,
Dr. Paulik Andrea s. k. bíró